

Važnija rješenja sv. Stolice u Acta Apostolicae Sedis god. 1933.

Priopćio: Dr. Ruspini.

I. Ovjerovljavanje sv. relikvija. Na upite: »I. da li je generalnom vikaru po kan. 1283 § 2^a potrebno posebno biskupsko ovlaštenje za ovjerovljenje nekoga dijela sv. relikvije, koji je odvojen od ovjerovljene sv. relikvije; II. da li generalni vikar može po kan. 1285 § 1^a bez posebnog biskupskog ovlaštenja izdati novu ispravu o vjerodostojnosti (authenticitas) sv. relikvije ili na sv. relikviju staviti pečat« — odgovorio je dne 13. jula 1933. pap. Odbor za aut. tum. kanona Zakonika: »Ad I. Negative; ad II. Negative.«³

Po kan. 1283 i kan. 1285 § 1 pridržano je ovjerovljavanje sv. relikvija mjesnom Ordinariju u cijelosti tako, da ga generalni vikar može izvršiti samo na osnovu posebnog ovlaštenja. Kako se svim činima generalnog vikara, o kojima se u nazočnim pitanjima radi, utvrđuje vjerodostojnost relikvija to važi i za nje, da ih generalni vikar može izvršiti samo na osnovu posebnog ovlaštenja. Na ovom temelji se odgovor Odbora na oba pitanja.

II. Pobijanje ženidbe. Na upite: »I. da li je po kan. 1971 § 1 n. 1^a sposoban (ovlašten) za pobijanje ženidbe suprug, koji je pod utjecajem straha ili sile ženidbu sklopio; II. da li je po istom kan. 1971 § 1 n. 1. sposoban za pobijanje ženidbe također suprug, koji je skrivio zapreku ili nevaljanost ženidbe; III. da li je po kan. 1971 § 1 n. 1. za pobijanje ženidbe nesposoban suprug, koji je ženidbu sklopio pod dopuštenim uslovom; IV. da li po kan. 1971 § 1 n. 2^a zastupnik pravde tužbu diže po zvaničnoj dužnosti« — odgovorio je dne 17. jula 1933. pap. Odbor za aut. tum. kanona Zakonika: »Ad I. Affirmative; ad II. Negative; ad III. Negative; ad IV. Affirmative.«⁶

¹ »§ 1. Publico cultu eae solae reliquiae in ecclesiis, quanquam exemptis, honorari possunt, quas genuinas esse constet authentico documento alicuius S. R. E. Cardinalis, vel Ordinarii loci, vel alius viri ecclesiastici cui facultas authenticandi indulto apostolico sit concessa. § 2. Vicarius Generalis nequit, sine mandato speciali, reliquias authenticas edicere.«

² »Sacrae reliquiae, quarum authenticitatis documenta ob civiles perturbationes vel ob alium quemlibet casum interierint, publicae venerationi ne exponantur, nisi praecedat iudicium Ordinarii loci, non autem Vicarii Generalis sine mandato speciali.«

³ AAS, XXV, 345.

⁴ »§ 1. Habiles ad accusandum sunt: 1. Coniuges, in omnibus causis separationis et nullitatis, nisi ipsi fuerint impedimenti causa.«

⁵ »§ 1. Habiles ad accusandum sunt: ... 2. Promotor iustitiae in impedimentis natura sua publicis.«

⁶ AAS, XXV, 345.

Po kan. 1971 § 1 n. 1 pripada pravo pobijanja ženitbe suprugu, koji nije skrivio⁷ nevaljanost⁸ ženidbe, a ne pripada suprugu, koji je skrivio nevaljanost ženidbe. Na tomu osniva se odgovor Odbora na I. i II. pitanje.

Zakonik ne zabranjuje sklapanje ženidbe pod dopuštenim uslovom, pak se zato samo radi takovog sklapanja suprugu u smislu Zakonika ne može poreći pravo pobijanja. Na tomu osniva se odgovor Odbora na III. pitanje.⁹

Kod zapreka javnih po prirodi po sredi je javni interes, koji zastupnik pravde ima po zvaničnoj dužnosti da štiti. Na tomu se osniva odgovor Odbora na IV. pitanje.

Sto pedeseta godišnjica grkokatol. Duhovne Akademije u Lavovu.

Veliki grkokatolički provincijalni sabor, koji je održan u gradu Zamošću, godine 1720, određuje u 15. glavi svojih zaključaka, da se u svakom manastiru, gdje se nalazi više od 12 monaha, mora osnovati teološki institut za monaško i mirsko svećenstvo; da biskupi u svojim biskupijama osnivaju bogoslovska sjemeništa i dok se to ne ostvari, da darovitije mladiće šalju na Collegium Pontificium u Lavov, koji je stajao pod vodstvom reda Teatinaca (clerici regulares sa dodatkom »Theatini«, »Kajetani« ili »Kijetini« prozvani, jer ih je osnovao sveti Kajetan iz Tijene i biskup u Kijeti uz saradnju Gianpietra Carafe, kasnijega pape Pavla IV, pa stoga nazvani »Pavlini«, a potvrdio 24. VI. 1524 papa Klement VII). Te odluke sabora bile su na pravom mjestu, jer je dušobrižničko svećenstvo bilo na niskom stupnju naobrazbe tako, da je jedva znalo nešto čitati i poznavalo temeljne kršćanske nauke. Ali biskupi nisu izvršili ovih zaključaka. Istina drugi sjedinjeni biskup u Peremišlju Đuro Vinicki osnovao je u svojoj eparhiji sjemenište, njegov nasljednik Jeronim Ustricki obvezao se uzdržavati jednog klerika u Papinskom Kolegiju u Lavovu, a Atanazije Šepticki, biskup lavovski,

⁷ Zakonik (kon. 1971 § 1 n. 1) doduše naprosto veli »nisi ipsi fuerint impedimenti causa« i ne spominje krivnje, ali je očito pretpostavlja, jer bi inače njegov propis bio nerazložan i nepravedan.

⁸ Pap. Odbor za aut. tumačenje kan. Zakonika već je dne 12. marta 1929. (AAS, XXI, 171) izjavio, da izraz »impedimentum« kanona 1871. ne označuje samo zapreke u pravom smislu, o kojima rade kanoni 1067 — 1080, već i zapreke u nepravom smislu, o kojima rade kan. 1081—1103. Sporedno je tu dakle, da li je ženidba nevaljana zbog ličnog manjka ili zbog manjka bitne forme ili zbog manjka bitne privole.

⁹ Pitanje III. latinski glasi: »An causa impedimenti honesta et licita apposita« — Držimo da ovdje stoji »causa impedimenti« po smislu za »conditio«. Prema tomu je i ovo pitanje prevedeno.